

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
végzése**

Az ügy száma: Gfv.V.30.317/2023/2.

A tanács tagjai: Dr. Puskás Péter a tanács elnöke
Dr. Csesznok Judit Anna előadó bíró
Dr. Bartal Géza bíró
Dr. Cseh Attila bíró
Szolnokiné dr. Csernay Krisztina bíró

A felperes: név1
cím1

A felperes képviselője: Ügyvédi Iroda
ügyintéző: Dr. Petrovics Bálint ügyvéd
cím2

A személyesen eljáró alperesek: név2
cím3
név3
cím4

A per tárgya: Kölcsön visszafizetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma: Fővárosi Törvényszék
48.Pkf.635.013/2022/2. számú végzés

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma: Pesti Központi Kerületi Bíróság
6.P.85.756/2022/11. számú végzés

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős végzést az elsőfokú bíróság végzésére is kiterjedően hatályon kívül helyezi és az elsőfokú bíróságot a perfelvételi szaktól kezdődően új eljárásra és új határozat hozatalára utasítja.

A felperes felülvizsgálati eljárásban felmerült költségét 245.937 (kétszáznegyvenötezer-kilencszázharminché) forintban állapítja meg.

A végzés ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] Az alperesek 2008. július 2-án CHF alapú kölcsönszerződést kötöttek az E. Zrt-vel (továbbiakban: hitelező). Az alperesek nem teljesítésére hivatkozva a hitelező 2016. május 11-én a szerződést azonnali hatállyal felmondta, majd az abból eredő követeléseket 2016. december 8-án a felperesre engedményezte.

[2] A felperes a szerződés alapján fennálló követelés egy részének, 170.000 forint és járulékainak az érvényesítése érdekében fizetési meghagyásos eljárást kezdeményezett. A Dr. V.Sz. által .../Ü/31599/2017/5. számon kibocsátott fizetési meghagyás 2018. február 21-án jogerőre emelkedett.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

[3] A Dr. C.D. közjegyző által .../Ü/30156/2022. számon kibocsátott fizetési meghagyással szemben előterjesztett ellentmondás folytán perré alakult eljárásban a felperes keresetében a szerződésből eredő 3.279.151 forint és járulékai megfizetésére kérte az alperesek egyetemleges kötelezését.

[4] Az alperesek ellenkérelmükben a kereset elutasítását kérték.

Az első- és másodfokú végzés

[5] Az elsőfokú bíróság végzésével az eljárást a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 240. § (1) bekezdés *a*) pontja alapján, utalással a Pp. 176. § (1) bekezdés *d*) pontjára, a 360. § (1) bekezdésére, valamint a fizetési meghagyásos eljárásról szóló 2009. évi L. törvény (a továbbiakban: Fmhtv.) 36.§ (1) bekezdésére, hivatalból megszüntette.

[6] Indokai szerint a felperes a korábbi fizetési meghagyásos eljárásban a jelen perrel azonos felek között, azonos jogviszony alapján érvényesített követelést, a kibocsátott fizetési meghagyás ellentmondás hiányában jogerőre emelkedett. A felperes ugyanazon szerződésből eredő igényét kívánja érvényesíteni jelen perben is, amelyet a Pp. 360.§ (1) bekezdésében foglaltak kizárnak. Az ítélt dolog terjedelme tekintetében utalt a Kúria BH2020. 335. számú határozatában kifejtettekre.

[7] A másodfokú bíróság a felperes fellebbezése folytán hozott végzésével – annak helyes indokaira utalással – az elsőfokú bíróság végzését helybenhagyta.

[8] A jogerős végzés indokolásában a másodfokú bíróság kiemelte, hogy önmagában a pénzszolgáltatás osztható természete és az, hogy a felperes a saját döntése alapján a korábbi

eljárásban nem a teljes követelést érvényesítette, nem ronthatja le az anyagi jogerőhatás érvényesülését. A felperes nem volt elzárva attól, hogy korábban azonos tényalap mellett, ugyanazon felekkel szemben a jogviszonyból eredő teljes követelését érvényesítse, ennek elmulasztása esetén azonban számolnia kell a res iudicata beálltával.

A felülvizsgálati és a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelem

[9] A felperes a felülvizsgálati kérelmében a jogerős végzés hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte.

[10] Megsértett jogszabályként a Pp. 2. §-át, a 342. §-át és a 360. § (1) bekezdését, a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: rPtk.) 207. § (4) bekezdését, a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:8. § (3) bekezdését jelölte meg. Hivatkozott továbbá arra, hogy a másodfokú bíróság jogerős döntése abban a jogkérdésben, hogy kiterjed-e a nem érvényesített követelésrészre az ítélet jogereje, eltér a Kúria Gfv.VII.30.185/2014/9. számú határozatától (közzétéve: BH2015. 230.).

[11] Érvelése szerint a másodfokú bíróság jogszabálysértő módon, a Pp. 360. § (1) bekezdése szerinti ítélt dolog fogalmának téves értelmezésével állapította meg, hogy a korábbi fizetési meghagyás anyagi jogerejére tekintettel a felperes további követelést nem érvényesíthet, nincs lehetősége a követelés korábban nem érvényesített részének érvényesítésére. Amennyiben a felperes az anyagi jog szerint őt megillető követelésének csak egy részét érvényesíti, a követelésnek a keresettel nem érvényesített részére az ítélet anyagi jogereje nem terjed ki, mivel az érvényesített jog ugyan alapvetően azonos, de a kereseti követelés és az azt megalapozó tények nem. Álláspontja alátámasztására – egyebek mellett – hivatkozott arra, hogy a jogerős döntés jogkérdésben eltér a Kúria Pfv.22.146/2017/8. számú és a BH2015. 230. számú eseti döntésében foglaltaktól.

[12] A Pp. 2. § (2) bekezdésének és 342. §-ának a megsértését azon az alapon állította, hogy a jogerős határozat a korábban folyamatban volt fizetési meghagyásos eljárás során született jogerős fizetési meghagyáshoz kapcsolódó anyagi jogerőhatáshoz olyan kiterjesztő értelmezést párosított, amely szerint az egy olyan követelésre is kiterjed, amely egyébként a fizetési meghagyásnak nem volt tárgya. A felperes 3.279.151 forint tőkekövetelése semmilyen megelőző eljárásnak nem volt a tárgya, így az jogerősen elbírálásra nem került, jogerőhatás ezért e követelés tekintetében nem állhat fenn. A másodfokú bíróság úgy vonta el a felperestől a követelése érvényesítése érdekében való bírósághoz fordulás jogát, hogy a követelés bírósági úton való érvényesítését sem elévülés, sem jogvesztés, sem jogról való lemondás nem zárta ki. Érvelése szerint az ítélt dolog fogalma nem értelmezhető kiterjesztően úgy, hogy az egyidejűleg jogról való lemondásnak, jogvesztésnek is megfeleltethető legyen.

[13] A rPtk. 207. § (4) bekezdésének és a Ptk. 6:8. § (3) bekezdésének a sérelme álláspontja szerint azzal valósult meg, hogy a másodfokú bíróság döntése olyan helyzetet teremtett, mintha a felek közötti kötelelem megszűnt volna. A Kúria BH1981. 363. számú eseti döntésében foglaltakra utalással rámutatott, hogy a polgári jog a bírói gyakorlat nyomán a jogfenntartás intézményét ismeri és alkalmazza. A követelés érvényesítését kizárólag az elévülés, a jogvesztés, valamint a jogról való lemondás zárja ki, azonban a jelen esetben egyik sem áll fenn. A jogerős végzés súlyosan jogszabálysértő, mert kiegészíti a kötelelem megszűnésének anyagi jogban szabályozott eseteit, hiszen az alapján a kötelezett nem, vagy csak részbeni teljesítésével is megszűnik a kötelelem. Kiemelte, hogy a felperes nem tett

joglemondó nyilatkozatot, azt pedig, hogy a korábbi fizetési meghagyásos eljárásban csak a követelés egy részének érvényesítésére került sor, nem lehet kiterjesztően joglemondásként értékelni. Arra is hivatkozott, hogy a BH2008. 18. számú döntésből a contrario következik, hogy szemben a személyhez fűződő szolgáltatás oszthatatlan jellegével, amelyre tekintettel a hivatkozott döntés szerint az abból fakadó nem vagyoni kártérítést a bíróság egy összegben határozza meg, a pénzszolgáltatásnak, mint osztható szolgáltatásnak a részletekben való teljesítése (rPtk. 285. §, Ptk. 6:135. §), illetve az abból fakadó igény részletekben való érvényesítése nem kizárt. Az eljárásjog értelmezése nem vezethet arra, hogy megfossza a jogosultat az anyagi jogi jogosultságától.

[14] A felperes, figyelemmel arra, hogy a felülvizsgálat a Pp. 408. § (2) bekezdése alapján kizárt, felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmet is előterjesztett, amelyben a felülvizsgálat engedélyezését elsődlegesen a Pp. 409. § (3) bekezdése, másodlagosan a Pp. 409. § (2) bekezdés a) pontja, harmadlagosan a Pp. 409. § (2) bekezdés b) pontja alapján kérte.

[15] A Pp. 409. § (3) bekezdése alapján a felperes a felülvizsgálat engedélyezését arra hivatkozással kérte, hogy a jogerős végzés abban a jogkérdésben, hogy a nem érvényesített követelésrészre kiterjed-e az ítélet jogereje, eltér a Kúria Gfv.VII.30.185/2014/9. számú határozatától (közzétéve: BH2015. 230.).

A Kúria döntése és jogi indokai

[16] A Kúria Gfv.V.30.095/2023/2. számú végzésével a Pp. 408. § (2) bekezdés szerint kizárt felülvizsgálatot a Pp. 409. § (3) bekezdése alapján engedélyezte, mert a jogerős végzés jogkérdésben eltér a Kúria közzétett Gfv.VII.30.185/2014/9. számú határozatától (BH2015. 230.).

[17] A felülvizsgálati eljárás főkérdése, hogy van-e helye az eljárás megszüntetésének abban az esetben, ha a felperes az alperessel szemben olyan követelést érvényesít, amelynek egy részét ugyanabból a ténybeli és ugyanazon jogi alapon indított más perben a bíróság már jogerősen elbírált, azaz a Pp. 360. § (1) bekezdése alapján fűződik-e a felek között korábban folyamatban volt perben hozott jogerős ítélethez (fizetési meghagyáshoz) anyagi jogerőhatás akkor, ha a felperes az új keresettel a követelésének még nem érvényesített részét teszi a per tárgyává.

[18] A felülvizsgálattal érintett elvi jelentőségű jogkérdés tárgyában a Kúria előtt 2021.El.III.JE.P.6. számon, majd Jpe.III.60.027/2022. számon jogegységi eljárás indult. A Kúria Jogegységi Panasz Tanácsa 6/2022. JEH határozata (Jpe.III.60.027/2022/15. szám) meghozatalával döntött a **követelésrész érvényesítése esetén az anyagi jogerőhatás érvényesüléséről**. A Zalaegerszegi Járásbíróság 2023. március 14-én a Kúria Jogegységi Panasz Tanácsának fenti határozata ellen egyedi bírói normakontroll eljárást kezdeményezett az Alkotmánybíróság előtt, amelynek tárgya a nevezett határozat alaptörvény-ellenességének megállapítása.

[19] A Kúria a 2023. május 10-én meghozott Gfv.V.30.095/2023/8. számú végzéssel a felülvizsgálati eljárást az Alkotmánybíróság előtt III/00557/2023. szám alatt folyamatban volt, a Kúria Jogegységi Panasz Tanácsa 6/2022. JEH határozata elleni egyedi normakontroll eljárás befejezéséig a Pp. 405. § (1) bekezdés és 364. §-a folytán alkalmazott 126. § (2) bekezdése alapján felfüggesztette. Az Alkotmánybíróság 3390/2023. (VII. 27.) AB végzésével a Kúria Jogegységi Panasz Tanácsa 6/2022. JEH alaptörvény-ellenességének

megállapítására és megsemmisítésére, valamint alkalmazásának kizárására irányuló bírói kezdeményezést visszautasította.

[20] A felfüggesztési ok megszűnését követően folytatódó felülvizsgálati eljárásban a Kúria Pp. 423. § (1) bekezdés alapján a felülvizsgálati kérelem korlátai között vizsgálta a jogerős végzést és megállapította, hogy az a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okból az ügy érdemére kihatóan jogszabálysértő.

[21] Az eljáró bíróságok helytállón rögzítették határozataikban, hogy a jelen pert megelőzően az alperesekkel szemben a jelen per tárgyát képező kölcsönszerződésből eredő követelés egy része vonatkozásában fizetési meghagyás került kibocsátásra, amely jogerőre emelkedett, így a fizetési meghagyásos eljárásról szóló Fmhtv. 36. § (1) bekezdése értelmében ítélet hatályú határozatnak minősül, ahhoz anyagi jogerőhatás fűződik. A jogerős fizetési meghagyás és a felperes jelen perben előterjesztett keresete körében megegyezik a felek személye, valamint fennáll a tényalap és az érvényesített jog azonossága is. Ez azonban azon okból nem vezethet az eljárás hivatalból történő megszüntetéséhez, mert a fizetési meghagyásos eljárásban a felperes a szerződésből eredő igényének csak egy részét, azaz 170.000 forint és járulékal megfizetése iránti igényt, mint osztható (pénz) szolgáltatást érvényesített. A követelésrész érvényesítése esetén az anyagi jogerőhatás érvényesüléséről szóló 6/2022. JEH szerint, ha a fél az anyagi jogból eredő követelésének csak egy részét érvényesíti, az ítélet (fizetési meghagyás) jogereje nem terjed ki a nem érvényesített követelésrészre. Az eljáró bíróságok ezzel ellentétes következtetése – amely szerint az előzményi fizetési meghagyásos eljárásban nem érvényesített összegre nem indítható újabb kereset – a 6/2022 JEH-re figyelemmel az ügy érdemére kihatóan sérti a Pp. 360. § (1) bekezdését.

[22] A Kúria a kifejtettekre tekintettel a jogerős végzést a Pp. 424. § (3) bekezdés alapján hatályon kívül helyezte, és az ügyben eljáró elsőfokú bíróságot – értelemszerűen a perfelvételi szaktól – új eljárásra és új határozat hozatalára utasította. A felperes által a felülvizsgálati kérelemben megjelölt egyéb jogszabálysértések vizsgálata erre tekintettel szükségtelen volt, így e körben a Kúria az indokolást mellőzi.

[23] A megismételt eljárásban az elsőfokú bíróságnak érdemben kell elbírálnia a felperes keresetében és az alperesek ellenkérelmében foglaltakat.

[24] A Kúria a Pp. 424. § (4) bekezdés alapján a felülvizsgálati eljárásban felmerült költség összegét csak megállapította, annak viselése, illetve megfizetése kérdésében az új határozatot hozó bíróság dönt. A felperes felülvizsgálati költsége az általa megfizetett felülvizsgálati eljárási illeték összegéből és a képviselőt ellátó jogi képviselő – a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2), (5) és (6) bekezdés alapján, a kifejtett képviselői tevékenységgel arányban álló – munkadíjának összegéből áll. Az alpereseknek megállapítást igénylő felülvizsgálati költsége nem merült fel.

[25] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 405. § (1) bekezdés utaló szabálya folytán alkalmazott Pp. 391. § (1) bekezdés alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

[26] E határozat ellen a felülvizsgálat lehetőségét a Pp. 407. § (1) bekezdés *d)* pont zárja ki.

A határozat elvi tartalma

Ha a fél az anyagi jogból eredő követelésének csak egy részét érvényesíti, az ítélet jogereje nem terjed ki a nem érvényesített követelésrészre.

Az alkalmazott jogszabályok

a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 360. § (1) bekezdés

Záró rész

Budapest, 2023. augusztus 23.

Dr. Puskás Péter s.k. a tanács elnöke, Dr. Csesznok Judit Anna s.k. előadó bíró, Dr. Bartal Géza s.k. bíró, Dr. Cseh Attila s.k. bíró, Szolnokiné dr. Csernay Krisztina s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:

Tné

bírószági ügyintéző